Raimondas Sprainaitis

Archeologiniai tyrimai Kretingoje, buvusios rotušės vietoje

1994 m. MLIM tęsė archeologinius tyrimus buvusios rotušės vietoje (žr. ATL 1992 ir 1993 metais. V., 1994. P.249). Ištirtas dar 160 m^2 plotas, kuriame kultūrinio sluoksnio storis neviršijo 1,2 m. Jame atidengti XVII a. rotušės ir XIX a. cerkvės pamatai. Rotušės pamatams naudoti lauko rieduliai su pavieniais plytgaliais, rišti rusvos spalvos kalkių skiediniu. Pamatų plotis 1,2-2 m, aukštis - 70-110 cm.

Cerkvės pamatams naudotos plytos su pavieniais lauko rieduliais, rištos baltos spalvos kalkiniu skiediniu. Plytų dydis 28,5-30x13-14x6-8 cm. Dalis jų su išilginėmis pirštų braukomis. Aptiktų pamatų plotis 1-1,65 m, aukštis - 1,1-1,4 m. Virš pamatų esančiame sluoksnyje rasta vos keletas XVIII-XIX a. šukių. Atkasant pamatus rasta žmonių kaulų iš suardytų rusų kareivių kapų.

Audronė Šapaitė

Archeologiniai tyrinėjimai Joniškio senamiestyje 1994-1995 metais

1994 ir 1995 m. ŠAM atliko archeologinius tyrinėjimus tiesiamų trasų vietose Joniškyje (Uv 15), Šiaulių Senojoje g. Nr.9, Livonijos g. Nr.7, Nr.12, Miesto aikštėje Nr.4, Upytės g. Nr.11, Vilniaus g. Nr.1. Senesnio už XVII a. kultūrinį sluoksnį neaptikta.

Upytės g. Nr.3 buvo iškastos 5 perkasos, ištirtas bendras 42 m^2 plotas. Perkasose Nr.3-5 surinkta daug buitinės keramikos šukių, puodyninių ir plokštinių koklių fragmentų. Rastos 2 monetos. Viena jų labai prastai išlikusi. Kita - tai varinis Jono Kazimiero šilingas (1660-1666), prikibęs prie juodo molio šukės. Buvo aptiktas pamatų fragmentas. Matyti gaisro pėdsakai - netvarkingai sukritusios sudegusios lentos. Kultūrinis sluoksnis

aptiktas 30-60 cm gylyje, jis buvo 40-60 cm storio. Įžemis - molis - pasiektas 1 m gylyje. Kultūrinis sluoksnis datuojamas XVII a.

Perkasa Nr.2 buvo iškasta už 6 m į ŠR nuo perkasų Nr.3-5. Toje vietoje buvo atkastas namo rūsys. Jo dydis 2x2 m, sienos sudėtos iš neskaldytų didelių (70x60x40 cm ir panašaus dydžio) akmenų. Į vidų buvo sukritę labai daug plokštinių koklių, sudegusių lentų, susmilkusių pakulų. Rastos 2 varinės monetos - 1743 m. Rusijos dengos. PR rūsio kampe buvo atitvertas medinis gardas, į jį sukrautos pakulos. Kultūrinis sluoksnis prasidėjo 20-40 cm gylyje, jo storis 1-1,3 m. Įžemis - kietas molis - pasiektas 1,4-1,5 m gylyje. Šiuo rūsiu buvo naudojamasi XVIII a.

Upytės g. Nr.7 buvo iškasta viena perkasa ir 2 šurfai, ištirtas bendras 11 m^2 plotas. Aptiktos statybų liekanos - plytų duženų sluoksnis bei netvarkingai išsimėčiusių nedidelių akmenų ruožas. Yra gaisro pėdsakų. 1 m gylyje rastas vandens nutekamasis latakas, padarytas iš dviejų stačiu kampu sudėtų lentų, paremtų tašytu rąstu. Tyrinėjimų metu surinkta buitinės keramikos šukių, plokštinių ir dubeninių koklių fragmentų. Rasta viena sunykusi varinė moneta, savo dydžiu ir svoriu primenantį varinį šilingą. Kultūrinis sluoksnis aptiktas 15-30 cm gylyje, jo storis 1,05-1,4 m. Įžemis - geltonas smėlis - prasidėjo 1,35-1,55 m gylyje. Kultūrinis sluoksnis datuojamas XVII-XVIII a.

Prie namo Livonijos g. Nr.5 iškastos 2 perkasos, ištirtas bendras 48 m^2 dydžio plotas. Abiejose perkasose atkasti akmeninių pamatų fragmentai. Prie pat namo Nr.5, 1,6 m gylyje, aptiktas akmeninis grindinys. Po juo buvo 35 cm storio juodos vientisos žemės sluoksnis su plytų nuolaužomis, gyvulių kaulais. Surinkta daug keramikos šukių, kiek mažiau nei kitur koklių fragmentų, rastos odinių batų detalės. Kultūrinis sluoksnis prasidėjo 40-75 cm gylyje ir buvo 1,05-1,8 m storio. Įžemis pasiektas 1,8-2,2 m gylyje. Kultūrinis sluoksnis datuojamas XVII-XVIII a.

1994-1995 m. Joniškio senamiestyje ištirtas bendras 410 m^2 plotas. Anksčiausias sluoksnis rastas 67 m^2 plote. Aptiktos XVII-XVIII a. gyvenamųjų namų ir prekybinio sandėlio liekanos.